

KAINET-KIRJASTOJEN KÄYTTÖSÄÄNNÖT

Kainet-kirjastoihin kuuluvat Hyrynsalmen, Kajaanin, Kuhmon, Paltamon, Puolangan, Ristijärven, Sotkamon ja Suomussalmen kirjastot. Kainet-kirjastot ovat kaikille avoimia. Kirjastojen kokoelmia, palveluita ja tiloja voivat käyttää kaikki, jotka noudattavat käyttösääntöjä.

Käyttösäännöillä edistetään kirjastojen viihtyisyyttä, järjestystä ja turvallisuutta. Käyttösäännöt perustuvat lakiin yleisistä kirjastoista (1492/2016) ja ovat nähtävillä kaikissa Kainet-kirjastoissa sekä verkkokirjastossa osoitteessa kainet.finna.fi.

Käyttäjän tietosuoja

Kainet-kirjastoilla on yhteinen kirjastojärjestelmä. Kirjastolla on oikeus tallentaa asiakkaan, hänen huoltajansa ja asiakasyhteisön vastuuhenkilön henkilötunnus rekisteriinsä.

Asiakkaalla on oikeus tarkistaa, mitä häntä koskevia tietoja rekisterissä on (Tietosuoja-asetus 2016/679). Henkilötietoja voidaan luovuttaa vain tietosuojaselosteessa mainituille tahoille. Rekisterin tietosuojaseloste on nähtävissä kirjastoissa ja verkkokirjastossa.

Kirjastokortti ja tunnusluku

Useimpia kirjastopalveluita varten tarvitaan henkilökohtainen kirjastokortti. Kirjastokortin saa esittämällä valokuvalla ja henkilötunnuksella varustetun henkilötodistuksen ja ilmoittamalla Suomessa voimassa olevan postiosoitteen. Alle 15-vuotias saa kirjastokortin huoltajan suostumuksella. Ensimmäinen kirjastokortti on maksuton.

Päiväkotia, koulu, yritys tai muu yhteisö voi saada yhteisökortin, jota varten tarvitaan yhteyshenkilö. Yhteisökortin käytöstä on vastuussa yhteisö, joka käyttää korttia.

Kirjastokortin katoamisesta sekä nimen ja yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava välittömästi kirjastoon. Tämä koskee myös yhteisökorttia. Kadonneeksi ilmoitetulla kirjastokortilla ei voi lainata.

Joidenkin kirjaston palveluiden käyttämiseen, kuten esimerkiksi lainojen uusimiseen verkkokirjastossa tai omatoimikirjastojen käyttöön, tarvitaan kortin lisäksi tunnusluku. Tunnusluvun saa esittämällä kirjastokortin ja todistamalla henkilöllisyyden. Tunnuslukua ei anneta sähköpostilla tai puhelimesta.

Lainaus, palautus ja uusiminen

Kirjastoaineiston lainaamiseen tarvitaan kirjastokortti, joka voi olla myös mobiilikorttina puhelimessa. Kirjastoissa noudatetaan elokuvien ja pelien lakisääteisiä ikärajoja.

Laina-aika vaihtelee aineiston mukaan. Laina-ajat löytyvät käyttösääntöjen lopusta. Lainojen eräpäivän voi tarkistaa lainauskuitista tai kirjautumalla Kainet-verkkokirjastoon. Normaalisti laina-ajasta voidaan poiketa yhteistyösopimuksen tai palvelumuodon mukaisesti (esim. kotipalvelu, koulut, päiväkodit, kirjastoauto). Lainojen eräpäivästä on mahdollista saada sähköpostiin ennakkovaroitus 1–5 vrk ennen eräpäivää. Yhdellä henkilöasiakkaalla saa kerralla olla enintään 100 lainaa. Lainan voi uusia viisi kertaa. Varattua aineistoa ei voi uusia.

Laina on palautettava tai uusittava viimeistään eräpäivänä, vaikka laina-ajan päättymisestä ei olisi saanut ennakkovaroitusta. Kirjasto ei ole vastuussa eräpäiväilmoitusten perillemenosta.

Lainat voi palauttaa mihin tahansa Kainet-kirjastoon. Poikkeuksena ovat kaukolainat ja esineet. Ne on palautettava siihen kirjastoon, mistä ne on lainattu. Palauttaminen on asiakkaan vastuulla ja omat lainat voi tarkistaa joko verkkokirjastosta tai kirjaston henkilökunnalta. Palautusluokkuun tai -laatikkoon jätetty aineisto merkitään palautetuksi seuraavana kirjaston aukiolopäivänä. Myöhässä olevasta aineistosta peritään hinnaston mukainen myöhästymismaksu.

Varaaminen ja kaukolainaus

Kainet-kirjastojen aineiston varaaminen on maksutonta. Kaikkea aineistoa ei voi välttämättä varata, kuten lyhytlainoja tai esineitä. Kun varattu aineisto on noudettavissa, siitä saa saapumisilmoituksen. Varaus on noudettava 7 vuorokauden kuluessa saapumisilmoituksen lähetyksestä. Jos varausta ei nouda tai peru ajoissa, veloitetaan noutamattoman varauksen maksu.

Ellei tarvittava aineisto löydy Kainet-kirjastojen kokoelmista, se voidaan kaukolainata muualta Suomesta tai ulkomailta. Kaukolainoissa noudatetaan lainan antavan Kainetin ulkopuolisen kirjaston lainaehtoja. Kaukolainamaksut ovat kuntakohtaisia.

Maksut ja muistutukset

Kirjastojen omien aineistojen käyttö, lainaus, varaaminen sekä ohjaus ja neuvonta on maksutonta. Kirjasto lähettää palauttamattomasta aineistosta muistutuksia. Ensimmäinen muistutus lähetetään viikon kuluttua eräpäivästä ja toinen kolmen viikon kuluttua eräpäivästä. Muistutukset ovat maksullisia riippumatta lähetystavasta.

Myöhässä oleva aineisto pitää palauttaa kirjastoon ja maksaa kertyneet maksut. Aineiston voi myös uusia, mikäli maksut eivät ylitä lainauskiellon rajaa. Jos aineisto on kadonnut tai vahingoittunut, se täytyy korvata. Aineiston voi korvata hankkimalla kirjastolle vastaavan

aineiston tai maksamalla vaadittu korvaus. Korvaushinta perustuu hankintahintaan ja aineiston iän mukaan laskettuun arvoon. Aineistokorvauksen voi maksaa kirjastoon tai laskulla. Laskusta voidaan periä kuntakohtainen laskutuslisä.

Elokuvia ei tekijänoikeudellisista syistä voi korvata vastaavilla tallenteilla, vaan nämä korvataan kirjaston hankintahintaan pohjautuvalla korvaushinnalla.

Lasten ja nuorten aineistosta ei peritä myöhästymismaksua.

Laskutus

Mikäli lainattu aineisto on myöhässä yli kaksi kuukautta (56 vrk), lähetetään asiakkaalle lasku. Alle 15-vuotiaan asiakkaan lasku lähetetään huoltajalle.

Kun aineisto on laskutuksessa, sitä ei voi enää palauttaa kirjastoon ja maksu on suoritettava laskussa annetuilla tiedoilla. Perintään siirretystä, hoitamattomasta laskusta peritään lisäksi perintäkulut. Perintätavat vaihtelevat kunnittain.

Lainauskielto

15 € ylittävät maksut aiheuttavat automaattisesti lainauskiellon. Asiakas saa lainausoikeuden takaisin maksaessaan kertyneet maksut.

Kirjaston tilat ja käyttökielto

Yleinen kirjasto on järjestyksellään mukainen yleinen paikka. Yleisten tilojen käyttö ei saa häiritä kirjaston muuta toimintaa, asiakkaita tai käyttäjiä, eikä se saa olla ristiriidassa Suomen lain kanssa tai hyvän tavan vastaista. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteiden vastaisen toiminnan järjestäminen on kiellettyä kirjastossa. Yleisötilaisuudeksi tulkittavan tapahtuman järjestäminen edellyttää kirjaston myöntämää lupaa tilojen käyttöön. Tilaisuuden järjestäjällä on oltava vastuuhenkilö.

Jos kirjaston käyttäjä toistuvasti ja merkittävästi aiheuttaa häiriötä kirjaston toiminnalle, käyttäytyy häiritsevästi tai uhkaavasti, vaarantaa turvallisuutta tai vahingoittaa kirjaston omaisuutta, hänet voidaan määrätä enintään 30 päiväksi kirjastokohtaiseen käyttökieltoon. Kirjastohenkilökunnalla on oikeus pyytää häiritsevää asiakasta poistumaan kirjastosta ja pyyntöä on toteltava välittömästi.

Käyttökiellosta tehdään hallintopäätös, johon käyttökiellon saanut voi vaatia kuntalain mukaista oikaisua. Kirjaston käyttökiellosta päättää jokaisessa Kainuun kunnassa se viranomainen, jolle se on kunnassa määrätty. Käyttökiellossa oleva asiakas ei voi käydä kirjastossa, johon hänelle on annettu käyttökielto.

Omatoimikirjasto

Omatoimikirjastoissa **voi** käydä kirjaston normaalien aukioloaikojen ulkopuolella. Sisään pääset kirjautumalla kirjastokortilla ja tunnusluvulla. Omatoimikirjastojen kirjastokohtaiset säännöt löytyvät kirjastojen verkkosivuilta ja Kainet-verkkokirjastosta.

Laina-ajat ja maksut

Laina-ajat

yleinen laina-aika	4 viikkoa
lehdet, konsolipelit, varausjonossa olevat teokset ja videotallenteet	2 viikkoa
lyhytlainat ja esineet	1 viikko

Lyhytlainoja ja esineitä ei voi varata tai uusia.

Kainet-kirjastojen yhteiset maksut

Noutamaton varaus	3,00 €
1. muistutus	3,00 € lähetetään viikon päästä eräpäivästä
2. muistutus	3,00 € lähetetään 3 viikon päästä eräpäivästä
Kirjastokortti	3,00 € (hävinneen tilalle) uusi asiakas 0 €
Myöhästymismaksu	0,20 € /vrk/laina, enimmäismaksu 6,00 € / laina
Lyhytlainan myöhästymismaksu	1,00 € /vrk/laina, enimmäismaksu 6,00 € / laina

Muut maksut kuten kaukolainat, kopiot ja laskutuslisät ovat kuntakohtaisia. Ne löytyvät kirjastojen verkkosivuilta ja Kainet-verkkokirjastosta.

Käyttösäännöt on käsitelty Kainet-johtoryhmän kokouksessa 25.2.2025. Säännöt tulevat toistaiseksi voimaan 14.5.2025 alkaen.